

دی‌دگاه

شماره: ۰۶۶	موضوع: سازوکاری بینه برای تعیین نرخ سود در اقتصاد ایران														
تاریخ: ۱۳۹۰/۱۱/۱۱															
تهیه و تنظیم: احمد تشکیری															
<p>توضیح اجمالی:</p> <p>براساس ماده ۹۲ قانون برنامه پنجساله پنجم، شورای پول و اعتبار موظف به تعیین نرخ سود علی الحساب سپرده‌های یکساله حداقل به میزان میانگین نرخ تورم سال قبل و پیش‌بینی سال مورد عمل شده است، نرخ سود تسهیلات نیز متناسب با نرخ سود سپرده‌ها و سود مورد انتظار بانکها تعیین می‌شود. شیوه تعیین نرخ سود براساس سازوکار پیشنهاد شده در ماده مذکور (اگرچه دارای منطقی اقتصادی و محاسن فراوانی از جمله ایجاد جذابیت و افزایش قدرت جذب منابع در نظام بانکی و فراهم کردن زمینه هدایت و مدیریت منابع به سمت فعالیت‌های مولد می‌باشد اما) دارای نقیصه‌ای بنام بی‌ثباتی و نوسان بالای نرخ سود بدلیل بی‌ثباتی نرخ تورم در اقتصاد ایران است. این بدان مفهوم است که بدلیل نوسان بالای نرخ تورم در اقتصاد ایران، نرخ سود سپرده و به تبع آن نرخ سود تسهیلات از ثبات برخوردار نخواهد بود. شاهد این مدعا نیز میانگین و انحراف معیار ۱۶.۵ و ۶ درصدی تورم اقتصاد ایران طی دوره ۹۰-۱۳۸۵ است.</p> <p style="text-align: center;">جدول (۱): نرخ تورم طی دوره ۸۸-۱۳۸۵</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>آبان ۱۳۹۰</td> <td>۱۳۸۹</td> <td>۱۳۸۸</td> <td>۱۳۸۷</td> <td>۱۳۸۶</td> <td>۱۳۸۵</td> <td></td> </tr> <tr> <td>۱۹.۸</td> <td>۱۲.۴</td> <td>۱۰.۸</td> <td>۲۵.۴</td> <td>۱۸.۴</td> <td>۱۱.۹</td> <td>تورم</td> </tr> </table> <p>نکات کلیدی:</p> <ol style="list-style-type: none"> در بسیاری کشورها مشکل مذکور از طریق دستیابی به نرخ تورم پایین و باثبات و یا محاسبه پایه تورم (<i>Core Inflation</i>) مرتفع شده است. به‌عنوان مثال بانک‌های مرکزی کشورهای اروپایی و کشورهای کانادا، آمریکا، نیوزیلند، استرالیا و ... با محاسبه تورم پایه از آن به‌عنوان شاخصی در سیاست‌گذاری‌های پولی مورد استفاده قرار می‌دهند. تورم پایه جزء ماندگار یا پایدار تورم می‌باشد (تورمی که جزء گذرا و یا نوسانات موقتی از آن زدوده شده است). به‌عبارت دیگر تورم پایه نمایانگر فشارهای تورمی اساسی حاکم بر هر اقتصاد را نشان می‌دهد. تورم پایه (بدلیل خارج کردن جزء ناپایدار تورم) از ثبات بالایی برخوردار است و روند آن تنها بدلیل تغییر بنیان‌های اقتصادی دستخوش نوسان خواهد شد. براین اساس تورم پایه بدلیل ثبات نسبی آن شاخص مناسبی برای تعیین نرخ سود می‌باشد. <p style="text-align: right;">براین اساس پیشنهاد می‌شود:</p> <p>به‌منظور ایجاد ثبات در تعیین نرخ سود و بازار پول کشور، تعیین نرخ سود سالانه مبتنی بر تورم پایه صورت گیرد. با عنایت به عضویت وزارت صنعت، معدن و تجارت در شورای پول و اعتبار موضوع مذکور می‌تواند از کانال ذیربط مورد پیگیری قرار گیرد. شایان ذکر است موضوع مذکور از اهمیت بالایی در تامین مالی فعالیت‌های سرمایه‌گذاری بخش صنعت، معدن و تجارت از طریق ایجاد ثبات و کاهش ریسک و نااطمیناری بازار پول برای تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران برخوردار است.</p>		آبان ۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵		۱۹.۸	۱۲.۴	۱۰.۸	۲۵.۴	۱۸.۴	۱۱.۹	تورم
آبان ۱۳۹۰	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵										
۱۹.۸	۱۲.۴	۱۰.۸	۲۵.۴	۱۸.۴	۱۱.۹	تورم									
تأیید رئیس گروه مشاوران:	تأیید رئیس مؤسسه:														